

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Velkommen til faglig seminar om språkveiledning!

21. januar 2014

Aljåna Tkachenko
elena.tkachenko@hioa.no
Margareth Sandvik
margareth.sandvik@hioa.no
Benedikte Homme Fevolden
benedikte-homme.fevolden@hioa.no

Fornavn Etternavn 21.01.2014

Program for seminaret

- Kort statusoppdatering for kurset
 - samlingene vi har hatt
 - lærernes erfaringer
 - bloggoppfølging
- Veilederrollen: erfaringsveksling
- Diskusjon: Utfordringer med språklig veiledning på arbeidsplassen og mulige løsninger
- Veien videre

Litt om kursets progresjon

- Vi er halvveis i kurset, har hatt 4 samlinger
 - Datoer fremover:
 - 3.-4. februar, 24.-25. februar, 17.-18. mars, 7.-8. april
- Generelt inntrykk:
 - Mye motivasjon og engasjement blant kursdeltakere, ønske om å lære mer norsk og bli flinkere til å snakke og til å skrive
 - En stor utfordring for oss: stor variasjon i språklig nivå og i digital kompetanse
 - Noe sykdomsfravær: en utfordring for oss å følge opp; her er det viktig med oppfølging fra veilederen i barnehage
- Viktige prinsipper ved kurset:
 - Viktig med ansvar for egen læring
 - Viktig å være med på samlingene
 - Viktig å jobbe med oppgavene mellom samlingene

Presentasjonens tittel | 21.01.2014

Kursmaterieill

+ digitale verktøy
og øvelser på
nettet

Hva jobber vi med på samlingene?

- Grammatikk
- Ordforråd
- Noe uttale
- Kommunikative situasjoner relatert til barnehagearbeid
- Tekstbøkene
 - Tar utgangspunkt i temaene i Norskpluss Barnehage
 - Yrke barnehageassistent – suppleringsstekster; vi tar opp noen diskusjonstemaer; lager noen oppgaver til tekstene på bloggen
 - Læringsmappe: egen evaluering (kan gjerne brukes i veiledning); snakker om bilder og ser på teksteksempler
- Faglige temaer og fagtekster
- Skrivning
- Barnekultur: sanger
- Digital kompetanse

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Grammatikk og språklæring

- Hvilke temaer har vi jobbet med?
 - Verbbøyning (infinitiv, presens, futurum, imperativ, modale verb)
 - Substantiv- og adjektivbøyning
 - Gradbøyning av adjektiv
 - Ordstilling (hovedsetninger, spørsmål, har begynt med leddsetninger)
 - Uttale (å – ø, u – o, i – y, a – æ)
 - Preposisjoner (årstider, deler av dagen, steder + med noen verb)
 - Ordforråd: garderobesituasjoner, klær, sykdommer, leker, utemiljø og innelek, mat, kjøkkenutstyr, hygiene) – **viktig å skrive ned nye ord**
- Grammatikk og ordforråd er utfordring for de fleste
 - Mange mangler begrepsapparat (f.eks. vanskelig å forstå ordklasser)
 - Forskjellige morsmål gir ulike utfordringer
 - Fokus på form i grammatikkoppgaver + når vi retter skriftlige tekster
 - Det kan ta lang tid før kursdeltakere kan automatisere grammatikken i muntlig tale

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Arbeid med lesing

- To ulike typer tekster vi jobber med:
 - Tekster relatert til daglige arbeidssituasjoner
 - **Norsk Pluss barnehage** – basisnivå, som vi utvider i klassediskusjoner
 - **Yrke – barnehageassistent** – litt mer avansert språk; vi rekker ikke alltid, men gir hjemmeoppgaver knyttet til disse tekstene og bruker dem i klassediskusjon
 - Fagtekster
 - Også her velger vi ut tekster på litt ulike nivå: Rammeplanen/andre dokumenter, noen utdrag fra fagbøker, artikler fra aviser
 - Vi tar gjerne imot noen fagtekster fra barnehagen (brosjyrer, informasjon om/dokumentasjon fra prosjekter, osv.)
- Høytlesing er nyttig
 - For noen er ikke leseferdighetene automatisert (de «gjetter» mange ord, ikke leser dem)
 - Bra øvelse med uttale
- Vi knytter arbeid med tekstene videre til grammatikk og utvider ordforråd
- Viktig å jobbe med lesestrategier, særlig utvikle strategi for ordlæring og finne relevant informasjon i teksten

Presentasjonens tittel | 21.01.2014

Arbeid med skriving

- Vi skriver mye på samlinger og oppfordrer kursdeltakere til å skrive mye mellom samlinger
 - **Skriving for språklæring**: skriftlige oppgaver i lærebøkene, skrive setninger med nye ord og grammatiske former
 - **Skriving for å formidle informasjon**: ulike sjangre (beskjed, informasjon til foreldre, dagrapport, rapport fra en tur, oppskrift)
 - **Skriving for å utvikle skrivevaner**: skrive ned noe fra tavla, skrive om og bearbeide tekstene som ble rettet, delta i felles skriving, oppgaver med å skrive ned noe som blir sagt, vil begynne med diktat
- Mange har ikke automatisert skriving og det tar lang tid å skrive
- Vi tar vare på skriftlig produksjon for å dokumentere kursdeltakernes progresjon underveis
- Viktig å oppfordre alle til å levere skriftlige oppgaver og jobbe systematisk med tilbakemeldingen

Muntlig kommunikasjon

- Mye engasjement i klassesdiskusjoner
- Hva diskuterer vi på samlingene?
 - Oppgaver mellom samlingene
 - Spesielle kommunikasjonssituasjoner i barnehagen: hva er vanlig å si/gjøre, hvordan man bruker språket
 - Meningsforhandling om ordenes betydning
 - Fagtekster
- Nesten alle har gode kommunikative ferdigheter på norsk og klarer å formidle det de har å si
 - Men ikke alle er like aktive i klassesdiskusjoner
- Viktig å legge merke til HVORDAN man snakker, ikke bare til meningen/informasjonen som formidles
 - Øke bevissthet rundt riktig språkbruk på arbeidsplassen
 - Oppgaver mellom samlinger Del 1 – går ut på dette

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Bloggen - Barnehagenorsk

- <http://blogg.hioa.no/barnehagenorsk/>
 - Husk passord til sidene som er beskyttet
- Hva bruker vi bloggen til?
 - Dokumentere prosjektet underveis
 - Kommunikasjonskanal for kursdeltakerne og veiledere (bruk gjerne den for å finne støtteark, oppgaver mellom samlinger, m.m.)
 - Skrivning: skriveoppgaver både på samlinger og mellom samlingene
 - 4 oppgaver: pågående oppgaver, mer overordnet
 - 5 Mellom samlinger: flere spesifikke oppgaver
 - Kan gjerne skrive kommentar/spørsmål til det meste
 - Utvikle kursdeltakernes digitale kompetanse
 - Alle er nå i stand til å logge seg på datamaskin, åpne nettleser, finne bloggen via Google og finne fram til noe på bloggen
 - Gi kursdeltakerne flere læringsressurser
 - Lenker under 2 Ressurser
 - Leksjoner og relevant lærestoff under 5 Mellom samlingene

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Oppgaver mellom samlinger

– 5 ulike deler:

- 1 Kommunikasjon og språklæring i barnehagen
 - Kan gjøres i barnehagen, underveis i arbeidshverdagen
 - Snakk gjerne om disse på veiledningen
- 2 Skrivning
 - Faste oppgaver – skriftlige oppgaver i læreboken Norskpluss Barnehage, skrive ned nye ord og uttrykk, lage setninger med de nye ordene (kan følges opp av veilederen)
 - Skrive forskjellige tekster – vi samler inn og retter, gir tilbakemelding
- 3 Lesing
 - Faste oppgaver – lese tekstene i lærebøkene, spør særlig om tekster i Tekstbok 2
 - Lese noen faglige tekster (f.eks. deler av Rammeplan, en artikkel, en fagtekst) – disse vil mange trenge hjelp med underveis, følg gjerne opp på veiledningen
- 4 Barnekultur
 - Faste oppgaver: noen har ansvar for å forberede en sangstund; øve i bhg-en?
 - Andre oppgaver: knyttes til temaer vi tar opp (f.eks. vitser, seinere – bøker)
- 5 Bloggen (ingen nye oppgaver, men forslag til hvilke oppgaver kan gjøres og publiseres på bloggen)

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Veilederrollen: erfaringsveksling

Presentasjonens tittel | 21.01.2014

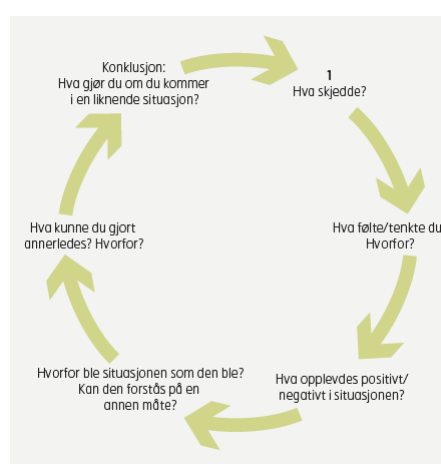
HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Veilederrollen

- Veilederens rolle:
 - Følge opp deltakernes arbeid med språket mellom samlingene
 - Bruk din unike kompetanse: du har daglig kontakt med kursdeltakeren, vet utfordringene, kan mye om lokale krav i arbeidet og betydningen av ulike kommunikative situasjoner, tekster og informasjon
 - Ikke utgi deg for å være en språkeksperter, selv om du har norsk som morsmål eller snakker flytende norsk, kan du ikke svare på alt om norsk språk. Du skal heller ikke være korrekturleser.
 - Viktig å avtale regelmessige veiledningsmøter, samt følge opp i hverdagen; spør hvordan kursdeltakeren liker å få tilbakemeldinger; velg ut 2-3 viktige aspekter å fokusere på i hver periode.
- Arbeidsplassen utgjør et språklig arbeidsrom, der språket brukes i bestemte kommunikasjonssituasjoner og der videre språklæring kan skje.
 - Sørge for at kursdeltakeren bruker språket med kollegaer, barn, foreldrene (andre aktører), både muntlig og skriftlig
 - Viktig med anledninger til å bruke språket og til å bli motivert til å videreutvikle språket sitt.

Mulig utgangspunkt for veiledningene

- Refleksjonssirkelen som didaktisk modell
 - Hentet fra artikkelen «Muntlig norsk i praksis» (2012)
 - [Vi anbefaler å lese hele artikkelen](#)
- Språklæring som en del av språksosialisering
- Hvordan inkludere språket?
 - Hvilken språkbruk er relevant i de ulike fasene i sirkelen
 - Sette ord på sitt arbeid og erfaringer
 - Diskutere hvordan man uttrykker seg i ulike situasjoner

Utfordringer med språklig veiledning på arbeidsplassen

Presentasjonens tittel | 21.01.2014

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Veien videre

- Ønsker/behov for 4 neste samlinger?
- Veiledningssamling i barnehagen, uke 7 - 11
- Oppgave: knyttet til litteraturformidling
- Vi vil gjerne møte 2-3-4 kursdeltakere sammen med deres veiledere, i en av kursdeltakernes barnehage
 - 20-30 min: litteraturformidling for en gruppe barn
 - Alle kursdeltakerne må være aktive i litteraturformidlingen
 - Læreren og veiledere som observatører
 - 1.5 time – diskusjon i etterkant av formidlingen
 - Språklige utfordringer, kommunikasjonsbrudd/misforståelser, voksenrolle
 - Evt. en kort samtale med hver veileder/deltaker med fokus på progresjon, utfordringer og videre språklæring
- Hvordan kan vi få det til med tanke på de praktiske utfordringene?

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS